

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:
Anual 40 Lei. Exempl.

vizoratul școlar din Arad.

On. Biblioteca A. D. Xenopol
oficiu

ANUNȚURI:

Arad / șir — — — — — 2 Lei
Palatul Cultural

PARTEA CIALA.

Ordinele cuprinse în această rubrică vor fi înregistrate de directorul școlii în exhibitul școlii, iar învățător de clasă în evidențele clasei ce conduc.

Nr. 2308—1923. **Examenele.** — Cu ordinul Nr. 28711—1923 Ministerul Instrucțiunii a schimbat ordinea și forma examenelor de la noi în baza art. 79 și 87 din regulamentul pentru administrația interioară a școlilor primare urbane și a art. 86—88 a școlilor rurale.

În baza dispozițiilor susamintite articole ținand cont de timpul înaintat și greutatea începutului de introducere acestui nou sistem de examene dispunem:

1. Pentru fiecare școală se va defige un termen de examen general îndatuit până acum la noi, unde învățătorul clasei în prezența oaspeților și a părinților va face o recapitulare a materialului cu elevii tuturor claselor. Acest termen — în urma celor expuse mai sus, pentru anul școlar curent — să se fixeze pe ziua designată de protopop pentru examenul din religie, iar la școlile unde protopopii nu vor fi precizat termen, se va stabili de învățător în conțelegere cu comitetul școlar.

Aceste examene sau recapitulări de material se pot ține în cursul lunii până la 23 Iunie și cu ele se vor încheia lecțiile.

Examenele aceste vor fi prezidate de prezidenții sfaturilor școlare sau directorii școlilor. Unde e însă de față protopopul prezidiul îl ia acesta.

Pe masa prezidiului se vor expune:

1. Consemnarea alfabetică după clase a școlarilor cu notele de progres din fiecare studiu.
2. Estras general din materialul propus.
3. Statistica elevilor după gen, naționalitate, religie, clase, progres în studii.

Aceste acte vidimate și de prezidentul examenului, încurs de 8 zile vor fi prezentate revizorului școlar.

Deosebit de examenele amintite, se vor da examenele de absolvire a elevilor de cl. IV—VI,

care se vor ține în locul și data ce se va publica mai târziu și anume în intervalul dela 23 Iunie — 7 Iulie conform ordinului ministerului sus citat.

Examenele de absolvire se vor face sub conducerea exmisului ministerial de către învățătorii interesați în centrele și în ziua designată de revizorul școlar. **La aceste se vor prezenta necondiționat învățătorii avizați cu școlarii lor de clasa IV—VI.**

Examenele vor consta din probe orale și în scris în cadrul materialului prescriș, iar certificate de absolvire se pot estrada numai în baza prestării acestui examen.

Repetăm, **certificatele de pe clasa IV—VI nu se pot estrada fără acest examen și încât ele totuși s'ar estrada se vor invalida iar asupra celor ce le-a estradat se va proceoa pe cale disciplinară.**

Pentru ca să putem face repartizarea școlilor pe centre, îndrumăm pe toți învățătorii: că imediat după primirea ordinului prezent, să ne facă raport de numărul elevilor din clasele IV—VI, specificând numărul acelora în fiecare clasă din cele amintite.

IOSIF MOLDOVAN,
revizor.

—::—

Nr. 2225—1928. — **Planuri pentru nolle școle.** Avizăm sfaturile școlare care doresc să se apuce de noile construcțiuni școlare ca Ministerul instrucțiunii ne-a pus la dispoziție planuri gata pentru școle cu 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 sale de lecții.

Dacă cer, dăm ori care din aceste planuri serviciului de poduri și șosele, ca să pregătească numai decât preliminarul de șose pentru comuna respectivă. Planurile sunt foarte frumoase, iar școlile edificade în baza acestora ar fi adevărate podoabe a le satelor.

IOSIF MOLDOVAN,
revizor.

—::—

La 12—1923. **Învățătorii ca membrii corespondenți ai „Muzeului limbii române“ dela universitatea din Cluj.** În No. 1 din anul curent a orga-

mului „Școala Primară” s'a publicat adresa revizoratului școlar cu No. 12/1923 privitor la această chestiune de rădă importantă. Nutriam speranța ca învățătorii aparținători acestui revizorat nu se vor substra de la această operă culturală și vor satisface la timp recreării. Acum suntem nevoiți a repeta intervenția noastră și a recerca pe fiecare învățător ca cel mult până la 16 Iunie să prezinte revizoratului Chestionarul împărțit ori în car stare s'ar afla. Să vedem și de astădată: cine'n cap și cine'n coadă”.

Arad, la 24 Maiu 1923.

IOSIF MOLDOVAN,
revizor.

—:—

Nr. 2309—1923. Examenale copillor pregătiti în familie șau în școli particulare recunoscute de stat. În virtutea decretului legea No. 2451 din 10 Iunie 1921 publicat în Monitorul Oficial Nr. 57 din 16 Iunie 1921 și în Buletinul oficial al Ministerului Instrucțiunii Nr. 509 din Iunie 121 dispunem următoarele:

Examele elevilor înscriși ca particulari se fac în 14 Iunie și zilele următoare.

Examinarea copillor se face de către comul didactic al școlii la care s'a înscriș băiatul sau fata, când în localitate este o singură școală mixtă ori una de copii alta de fete.

Dacă în localitate sunt mai multe școale atunci directorul va prezenta petitiile elevilor particulari Revizorului, care va dispune la care școală să fie examinați.

În virtutea §. 11 din Regulament direcțiile școlilor primare particulare sunt datoare să înscrie la examene pe elevii lor de curs primar la direcțiile școlilor publice primare din circumscripțiile respective.

Școalele confesionale deocamdată au dreptul au dreptul a-și examina singur elevii cari au cercetat școala regulat, n'au însă voie a examina și pe cei pregătiti în particular, avizând petitiile acelor revizoratului școlar.

Școlile cari nu vor conforma dispozițiilor de amendare prevăzute la art. 10 din legea învățământului primar. Certificatele estradate vor fi confiscate și li se va retrage autorizația susținerii de școală.

Scolarii pregătiti în particular sunt scutiți a da examen din cântare și gimnastică.

Cei examinați vor fi indusi în matriculele școlii și li se vor estrada certificat cu clauzula examen particular, prevăzut cu timbru de 2 Lei anulat cu sigiliul școlii.

Conform art. 27. taxele de examen sunt:

1. Pentru o singură clasă 80 Lei.

2. Pentru două sau mai multe clase 160 Lei.

Pentru examenele făcute în timp extraordinar taxele sunt duble.

Taxele încasate compet:

35% casei de credit a comulului didactic.

15% comitetului școlar din localitate.

2% președinților de comisii

1% revizorului școlar.

47% se împart egal între membrii comisiei examinătoare.

Școlile de binefacere întreținute de particulari vor solvi taxa de 100 Lei pe jumătate zi comisiei examinătoare, numită de revizorul școlar examinându-se de fiecare jumătate zi 15—25 elevi. Scrierile vor fi stabilite de revizorul școlar. Această taxă se împarte egal între membrii comisiei.

Pentru examene particulare în termin extraordinar permișiunea o dă revizorul școlar.

Arad, la 22 Mai 1923.

IOSIF MOLDOVAN,
revizor.

DIVERSE.

O carte didactică pentru învățători.

În literatura noastră didactică lipsește o călăuză care să îndrumeze, să sfătuească, să încurajeze pe tinerii noștri învățători trimiși în mijlocul safelor, să indeplinască una din cele mai grele misiuni. Școala normală nu-i pregătește în deajuns, așa că sunt străini de multe probleme importante, probleme pe care vor trebui să le rezolve cu propriile lor puteri. Directorul școlii normale, foștii lor profesori, sunt prea departe, pentru a-i putea sfătui și ajuta în delicata lor muncă, de luminători ai păturii țărănești.

Ajutat de lucrarea lui Jules Payot, o personalitate cunoscută în Franța și de experiența mea de profesor la una din cele mai vechi școli normale, am alcotuit o astfel de călăuză care n'ar trebui să lipsească din biblioteca niciunui învățător, niciunui elev normalist, pentru că aceștia pot găsi în ea, oricând, răspunsuri la toate chestiunile, la toate problemele ce vor întâlni. Trebuie să adaug că însuș Jules Payot, înainte de a scrie, s'a adresat tuturor învățătorilor din Franța, cerându-le să-i comunice greutățile ce-au întâmpinat, mijloacele pe cari le-au întrebuințat pentru a le face față; așa că lucrarea este o colaborare a celor mai buni învățători din Franța cu ajutorul, care a știut așa de minunat să scoată din răspunsurile,

date, principiile conducătoare ce vor trebui să călăuzească pe învățători în sarcina lor. Eu n'am făcut decât să traduc și să adaptez această lucrare de un interes covârșitor pentru pătura luminătorilor neamului, pătură care merită o dragoste adâncă prin forța socială ce reprezintă și prin munca ce depune.

Voiu cita câteva rânduri din capitolul: *Învățătorul în fața marilor probleme ale timpului*:

„De sigur, multe sunt de făcut în societatea noastră; multe averi sunt întemeiate pe exploatarea munci celor săraci; munca nu este totdeauna răsplătită; după valoarea ei, etc; dar dacă societatea trebuie să ia din ce în ce mai mult apărarea celor slabi contra celor puternici, a săracilor contra bogășilor, nu trebuie să credem că decretul reformează natura omenească, leneș, neprevădător, sunt într-o mare măsură răspunzătoare de mizeria care domnește în lume.

În deosebi să ne ferim ca de foc de socialismul colectivist comunist, sau internațional, pentru care nu este patrie, religie, avere individuală și care propagă ideea că desființându-se tot ce este personal se va reforma și natura omenească. Nu putem împărtăși acest optimism. Din contră, credem că animalul care trăiește în orice om nu va muri printr'un decret; gândim că după o revoluție violentă, îngânarea omenească va crea caste. Săptămă că sărăcirea va găsi din nou mijlocul să exploateze slăbiciunea; bețivii vor continua să ruineze, să slăbească familia; credem că leneșii vor căuta să scape de oboseală și să trăiască pe spinarea celor vrednici, că violenții vor apăsa pe cei fimiți, că senzualii își vor mulțumi poftele prin mijloace puțin onorabile...”

In capitolul: *Ce servicii să faceți*:

„Orășenii își închipue că toată lumea este robustă și sănătoasă la țară, ceiace este un mare neadevăr. Mizeria fizologică este obișnuită; hrana rea, dispreți pentru cele mai elementare reguli de igienă; camere joase și neaerisite, în cari familia se îngrămădește iarna; locuințe umede fără soare, fără aer; grămezi de bălegare și gunoaie sub ferestre, urina animalelor infiltrată în fântâni; bălți puturoase cari dau friguri, etc, minează populația agricolă atât de ignorantă, rufinară și inertă. Mizeria și murdăria continuă degradează pe om, atât de mult, încât devin o obișnuință și o mulțumire”.

Iată și un rezumat al cuprinsului.

TABLA DE MATERIE.

Cartea I-a

CAP. I. — Școala normală. CAP. II. — Serviciul militar ca mijloc de educație a voinței. CAP.

III. — Inceputurile; relațiunile cu directorul sau dirigintele. CAP. V. — Câteva calități trebuincioase învățătorului. CAP. VI. O revoluție în metode.

Cartea II-a

CAP. I. — Învățătorul în sat. CAP. II. — Relațiunile cu autoritățile locale cu sătenii și cu părinții elevilor. CAP. III. — Greutăți și pericole, CAP. IV. — Ce servicii să facem. CAP. V. — Rolul învățătoarei. CAP. VI. — Organizarea muncii. CAP. VII. Ce să faci, cum să lucrezi cu folos? CAP. VIII. — Organizarea plăcerii. CAP. IX. — Distracțiuni.

Cartea III-a

CAP. I. Învățătorul în fața marilor probleme ale timpului. Învățătorul și religia. Învățătorul și politica. Învățătorul și socialismul. CAP. II. — Principii directoare: Datoriile învățătorului într'un stat democratic. CAP. III. — Datoriile învățătorului ca învățător român.

Fiindcă hârtia și imprimatul costă prea scump, iar mijloacele mele sunt restrânse, nu pot să încep tipăritul lucrării, înainte de a ști ce număr de exemplare se pot desface cu siguranță. Ca atare, vă rog, să bine voii, a o comanda și a-mi comunica până la 20 Mai a. e. numărul de exemplare pe care să vi le trimit cu ramburs. Lucrarea costă 28 lei.

În speranța că veți aprecia, cum merită, modesta mea lucrare, aștept cu încredere răspunsul D-voastră.

Primiți, vă rog, asigurarea celor mai alese sentimente.

I. G. MARINESCU

Director Școala Normală „Carol I” Câmpulung.

—::—

O zi frumoasă în Cil. *

— Conferința învățătorilor, decorări, concert. —

Învățătorii din plasa Șebis și-au ținut conferința de primăvară Duminică 13 Mai, în comuna Cil. — La serviciul liturgic oficiat de d-nii preoți: Ioan Popovici, Avram Giurgiu și Ioan Bogdan, a răspuns cu succes surprinzător tânărul Asociațiune de cântări în cor mixt din Șebis, care sub mâna sânguinciosului ei dirigent, învățătorul Dimitrie Radu, promite a rămânea mândria șebisenilor. — După aceste a urmat programul foarte bogat al conferinței desfășurat la școala învăț. Petru Motocan. — Au fost prezenți: 33 învățători, apoi: doamne, d-soare, secretari, primari și numeros popor. — Programului conferinței i-a premerș salutul M. O. Domn protopop: Florian Roxin, care — deși n'a putut lua parte la conferință perso-

nal — prin frumoasele cuvinte de apreciere adresate conferinței în scris, a dat dovadă și acum de multă dragoste și interes. — demn de ținut în seamă — pentru activitatea acesteia. — În cuvântul de deschidere președintele Lazar Igrisan arată foarte frumos, rostul conferințelor învățărești, împreună cu serbări populare. — Se ascultă lucrările bine compuse ale conferențiarilor: N. Boșcai, P. Uglis, I. Iancin și D-soara Ec. Florescu, iar secretarul conf. V. Drincu atrage o deosebită atențiune atențiune din partea publicului asupra subiectului său, apreciind serierile lui Creangă.

Terminându-se conferința, dl primpretor Aurel Oanea, în calitate de delegat al D-lui prefect, are mandatul de a distribui pentru d-nii preoți: Popovici, Gjurgiu; primpretor On. Huf; învățătorii: Igrisan, Covaciu, Drincu, Uglis-Dorca, Laza Motocan și Iancin; primari și alți frumtași: „Ordinul Coroana României în gradul de cavaler”, — pe care l-a acordat preagrătos M. S. Regele Ferdinand I. din prilejul încoronării M. Sale, ca rege al României Mari. — După acest act, cei decorați roagă pe dl primpretor să binevoiască a tălmăci omagiile lor Iubitului Nostru Domnitor, mulțumind pentru înalta atențiune de care i-a învrednicit, „Împnul Regal” și urându-I pentru mult timp, să: „Fie Domn glorios peste noi!” — La ora 14 s'a luat masă comună cu peste 80 persoane. — Și-au dat oboseală multă pentru mulțumirea oaspeților și aici: colegul Motocan, primarul Auceanu Mihai și Lupu secretarul din Almas. — Să aple și pe această cale cei vrednici, mulțumită și recunoscinta publicului, față de care s'au achitat cu tot sprijinul și cu toată bunăvoința lor. — După masă — la ora 16 — corul șebisan iarăși a delectat poporul, predând admirabil câteva cântări de I. Vidu, patruogolul: „Limba românească” și piesa: „Crăciunul lui Osman”. — Costumul frumos al celor ce au debutat încă a lăsat să se vadă, că părinții lor înțeleghători, au jertfit mult pentru condițiunile bunei reușite a teatrului.

În fine președintele Lazar Igrisan, — îndemnând la tot mai mult interes și jertfă pentru cei ce au la inimă ridicarea culturală, nobilitarea sentimentelor și restabilirea moralului decăzut și a altor rele provocate de războiul trecut — încheie această zi de sârbătoare a cercului cult inv. Șebis, care — probabil — va fi lăsat în mij și mare amintirea multor lucruri bune, văzute acolo. — Iar poporul din Cil priemască mulțămia tuturor învățătorilor și coriștilor șebiseni, pentru buna primire și atențiune ce li s'a dat!

Buteni, la 16 Mai 1923.

VAȘILE DRINCUL,
secretar.

INFORMAȚIUNI.

Fondul „A. S. R. Principesa Elena”. Școala primară de stat din Pâncota a colectat 234 Lei, sumă vărsată la „Banca Națională” sucursala Arad.

Fondul cultural „Iosif Moldovan”. Din venitul net rămas de la sezătoarea populară ținută de Iulian Paguba inv.-dir., Socodor: 100 Lei.

Crucea Roșie. Până la finea Junei Maiu a c. a colectat:

1. Școala Virg. Hotăran Arad	Lei. 226.—
2. Școala Ștefan cel Mare Arad	Lei 139.—
3. Școala prim. Nr. 7. Arad	Lei 80.—
4. Școala prim. Fachert	Lei 36.80
5. Școala prim. Nr. 2. Arad	Lei 500.—
6. Școala prim. Nr. 9. Arad	Lei 118.—
7. Școala prim. din Pecica maghiară	Lei 158.—
8. Școala prim. Nr. 13 Arad	Lei 171.—
9. Școala prim. Sântana germană,	L. 1232.25
10. Școala prim. Micălaca	Lei 175.—
11. Școala prim. Pâncota	Lei 297.—
12. Școala primară Siria	Lei 290.—

Școala Bulgariei și școala românească.

În Bulgaria sunt acum 5 milioane suflete și — 529.669 de școlari; deci, cam tot al zecelea suflet umblă la școală. Toți dascălii lor sunt 21.372; deci, cam la 25 de copii — 1 învățător. Dar aici am socotit și școalele străine (ale minorităților: turcești, etc.). Școalele bulgărești singure curate sunt 5247 și au 18.954 învățători și 460.500 de școlari; deci, de fiecare școală sunt cam 88 de școlari; și de fiecare învățător cam — 25 de școlari. Școalele sunt așa de multe încât dascălii predau la putini copii, cari pot firește, să învețe bine. Fiecare copil învață la școală șapte ani! — Cinstiții noștri plugari să bage bine de seamă, să nu-i întreacă vecinii țării, că atunci nu-i numai rușine, ci și pagubă și rău! De la sine se înțelege că pentru școale trebuiesc jertfe, care se vor cere de ministri, revizori, prefecti. Jertfa trebuie dată, căci școala aduce folos celui ce jertfește pentru ea.

Cheltuielile comunale pentru școale. Ministerul de interne a dat poruncă (15 Martie) ca orașele și comunele din provinciile unite să înscrie în bugetele lor, ca și cele din vechiul Regat: sume mari pentru întreținerea școalelor și întemeierea de școale nouă. Măsura nu este rea, întrucât este lămurit că se va cheltui cu socoteală și cu bună înțelegere. Chestia atinge adânc raportul dintre naționalități, unde comunele nu sunt curat românești, ori curat ungurești, etc. Unde, în trecut, vom fi fost nedreptățiți, acum se va face dreptate; unde suntem singuri, Români vom da astfel statului ce înainte dam bisericeii. Și școala va trage foloase.